

GIT กับ จิต

สุเมธดา พรหมบุญ, ปร.ศ.*

ความสำเร็จของโครงการการศึกษาลำดับเบสของยีนทั้งหมดของมนุษย์ (Human Genome Project) และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พันธุวิศวกรรมศาสตร์ (Genetic Engineering) อันสืบเนื่องมาจากเทคโนโลยีรีคอมบิแนนท์ดีเอ็นเอ (Recombinant DNA Technology) เทคโนโลยีการสร้างและการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ การถ่ายยีนข้ามเซลล์ข้ามพันธุ์ และการสร้างสิ่งมีชีวิตจำลองพันธุ์ (GMO – Genetically Modified Organism) รวมทั้งความสามารถในการทำโคลนนิ่ง (Cloning) แม้ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นการนำคริสต์ศตวรรษที่ 21 สู่ยุคสมัยของความเจริญก้าวหน้าสูงสุดทางด้านชีวภาพ

อาจจะกล่าวได้ว่า ยุคใหม่นี้มิใช่เป็นเพียงยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT – Information Technology) เท่านั้น แต่ยังเป็นยุคของเทคโนโลยียีน (GT – Gene Technology) อีกด้วย เมื่อสองสิ่งที่มีอำนาจสูงยิ่งมาประสานกันจึงเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศยีน (GIT – Gene Information Technology) ที่ทรงพลังเป็นทวีคูณ

GIT มีอำนาจป็นวงการของการสร้างสิ่งมีชีวิตที่มีคุณลักษณะดังประสงค์ โดยไม่มีข้อจำกัดของความเป็นคน ความเป็นพืช ความเป็นสัตว์ หรือความเป็นจุลินทรีย์ GIT จึงเปรียบเสมือนพระเจ้าที่สามารถสร้างสรรค์สิ่งมีชีวิตตามประสงค์

ในสภาพการณ์เช่นนี้ มนุษย์จะเป็นอย่างไร มนุษยชาติจะเป็นเช่นไร

นอกจากส่วนของร่างกายแล้ว มนุษย์ยังมีส่วนของจิตใจ ซึ่งเทคโนโลยียังไม่ถึง มนุษย์ทุกยุค ทุกสมัยถูกครอบงำทางจิตด้วยความรู้สึกสองอย่าง คือ ความกลัว กับ ความอยาก ได้แก่ ความกลัวทุกข์ และความอยากสุข แต่เส้นทางของการหลีกเลี่ยงความทุกข์

และการแสวงหาความสุข ของมนุษย์แต่ละคนมักเป็นเส้นทางที่สร้างความทุกข์ให้แก่ผู้อื่น และแสดงออกเป็นความเห็นแก่ตัวที่ปรากฏโดยทั่ว ๆ ไป

GIT เป็นเครื่องมือที่จะสนองความกลัวและความอยากของมนุษย์มากยิ่งขึ้น GIT จึงเป็นดาบสองคมที่พึงระวัง ในทางหนึ่ง GIT จะช่วยให้มนุษย์สามารถจัดการกับปัญหาโรคภัยไข้เจ็บได้ดีขึ้น สามารถปรับพันธุกรรมให้มีความทุกข์ทางร่างกายน้อยลง และสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ทางชีวภาพได้ดีขึ้น แต่ในอีกทางหนึ่ง GIT อาจจะทำให้มนุษย์และสิ่งมีชีวิตทั้งหลายมีสภาพเป็น "วัตถุ" หรือ "วัสดุ" มากขึ้น การประหัตประหารกันอย่างไร้ความรู้สึกอาจเกิดขึ้น ความผูกพันของครอบครัวและสังคมจะเปลี่ยนแปลงไป วัตถุนิยมและทุนนิยมจะเป็นยอดนิยมของแต่ละปัจเจกบุคคลที่เพิ่มความเห็นแก่ตัวอย่างยิ่งยวด

มนุษยชาติเป็นสภาวะของมวลมนุษย์บนพื้นฐานของวัฒนธรรม มีสถาบันครอบครัวและสถาบันต่างๆ ทางสังคมเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของสมาชิก และมีค่านิยมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมนิยม หรือ ธรรมนิยม มนุษยชาติแม้จะเป็นนามธรรม แต่ก็มีพลังในการกำกับความอยู่รอดของมวลมนุษย์

ดังนั้น GIT อาจจะเป็น "ทาส" ที่นำมนุษยชาติไปในเส้นทางสู่ยุค พระศรีอารียหรือยูโทเปีย (Utopia) หรืออาจจะเป็น "เจ้านาย" ที่ชี้นำมนุษยชาติสู่หายนะ จะไปทางใดขึ้นอยู่กับจิตใจของผู้ใช้และผู้ต้องการใช้ GIT แต่จะไม่มีการประชุมประนีประนอมกันระหว่างสองเส้นทางนี้

GIT กับ จิต จึงจะเป็นคู่สงครามของคริสต์ศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องรอผลการพิสูจน์ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้แพ้ และฝ่ายใดจะเป็นผู้ชนะ

*มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ